

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SALGÓTARJÁN
Salgó-u. 431. sz.

Felelős szerk.:
Korom György.

A MUNKA

Előfizetési árak:
Negyedévre 3500 K.
Egyes szám 350 K.

Megjelenik minden
szombaton.

Társadalmi és politikai hetilap.

A rákfene.

Van egy rettenetes nyavalya, melynek kegyetlen szigorúsága kétséghejtő, amely ha valami élő szervezet belsejében gócpontot talál magának arra, hogy ott lábát megvesse, kegyetlen, Istent nem ismerő gyorsasággal végzi el romboló munkáját, melynek vége: a pusztulás! Ez a nyavalya a rákfene! Amerikai nagybankárok milliókat áldoztak, horribilis pályadíjakat tűztek ki annak, aki megtalálja a szérumot, mellyel a baj alapokát, rettenetes hatását meg lehet akadályozni. Komoly tudósok egész életüket szentelték e célra, hogy kikutassák ezen „emberiség átkának” alapvető dolgait s megállítsák észbontó terjedését.

Nem csak az egyes embereknek vannak ily rágódó nyavalyái, hanem az emberi alakulatoknak, családoknak, társaságoknak, fajoknak, nemzeteknek! — Nálunk, magyaroknál, már régen fel van fedezve egy faji nyavalya, mely rettenetesen romboló sorainkban, mely keresztrefeszített érdemeseket, magasra emelt érdemtelenekeket, mely mételje volt a társadalomnak, akadályja nemes eszmék felszínre jutásának, kerékkötője sok igazságunk! Ez volt a magyar széthuzás. — Amikor nagy, országos érdekek követelték az összetartást, mikor az egységes gondolat, egységes kifejezésre juttatása hatalmas lendítelt volna nemzetünk sorsán, mindig felütötte fejét ez a rákfene s a személyes és pártérdekek előtérbehelyezése keresztül huzta, dugába döntötte nemes ideák egész sorát.

Sajnos, ez a belegség, mely megzavarja a komolyan gondolkozó elméket is, mely fejetetejére állítja a közügyeket, mely konfuziót csinál alkotmányos megoldásoknál, mely visszaéléseket tenyész a kormányza-

tokban, mely keserűségek és bűnök melegágya, kételyek és panamak szülőanyja, ma már nem speciális magyar belegség, hanem álcáspott a fajok határain és itt is — ott is kezdi felülni kegyetlen, romboló fejét.

Németország sorsdöntő óraiban kapaszkodik fel a horizontra, most ez a nyavalya, hogy elvégezze ott is rettenetes munkáját, amit a francia fegyveredők, a megszállás keservei s a belső gazdasági romlás még nem tudtak végérvényesen elintézni!

Az ez egység, mely ezt a nyolcvan milliós birodalmat annyi esztendőn át össze tudta tartani, amely minden nehéz óráját elviselhetővé tette, nagy kincse volt a germán nációnak! Bismark koponyája kellett csupán ahhoz, hogy a veskancellár összekövésolja ezt az egységet olyan szilárdra és szorosra, melyről minden nyíl visszapatlan s mely közé éket nem bírt belevetni még akkora világégés sem, mint amilyent ez a náció az utolsó évtizedeken végigélt, Hiába döngtette ezideig falát Gallia fallőrő kosra, hiába huzták ki alóla tengeri hatalmát, hiába feküdt rá Amerika és Anglia féltékenység jogán, ez a nemzet mindig érezte, hogy erős, az ellenségei mindig tisztában voltak azzal, hogy nagyrahalott, mert ott ragyogott minden német homlokán a nemzet Glóriája!

Ma azonban keserűség lepi meg a nagy egység rajongóit, mert megdöbbenve látnunk kell, hogy valami vulkanikus, torz erő feszegeti az összetartozandóság gondolatát, valami veszély kitörni készül, hogy romba döntse álmodó fők évszázados munkáját.

A Nagy-Németország a tönk szélén áll. De a kegyelemdőfést nem kívülről akarják megadni, hanem saját honfiverei. A zsákmanýra éhes francia „pacifisták” pedig lesik a nagy összeroppanást, amit nem a saját francia gloire nyarétés tábornokai, hanem a

toprongyos katonatanácsok, internacionalista demokraták, álarc mögé huzódó „nacionalisták” akarnak elintézni, mindannyian a honmentés szent gondolatának leple alatt. Délen nacionalista társaságok akarják kezükbe kaparítani a hatalmat, Berlin a szocialdemokraták hangos követeléseivel van tele, északon pedig kommunista kohókból önlük a látvát a német egység rogadozó lábai alá!

Egyetlen szerencse, hogy Germániában még fiatal a baj, még lehet segíteni talán rajta! Gyakorlott szemeknek meg kell látniok, hogy a vész forrása a nemzeti színű ruhákba öltözött farkas, a piros, fehér, fekete Internacionale, mely e nagy birodalomba is elakarja végezni a rászabott munkát. — Hisszük azonban, hogy mint egykor a Spartakusz mozgalmak idején, mint később a francia megszállás kezdetén, midőn e rém felütötte bozontos üstökét; a német hazafiság mindig megtalálta az alkalmias eszközt az egység s így a nemzet jövőjének fenntartására. Talán most is, mikor az egész világ (de különösen mi, közelebből is érdekelt magyarok) szivszorongva lessük, vajon hová fejlődnek a viszonyok, megfogunk nyugodni abban a reményben, hogy a németek talajn nem alkalmas humusa a rákfenének, melynek megfogalmazása egész Középeurópa ma „legyőzött” népeire döntő hatása lehet.

Szorongva figyeljük a közeljövőt s kívánjuk a németeknek (a saját érdekünk kapcsán is), hogy találják meg azt a vaskezü orvost, aki felfedezvén a rákfene szérumát, kegyetlen erőszakkal ki fogja irtani a kórt, most a letelején, amíg nem késő.

Hátha ránk is tapad tudákos és tanulni nem akaró magyarokra valami üdvös hatás a németek mai élethalálarcából?

Dr. Báthory Márk

TÁRCA.

Testvér.

Írta: GYULAI ÁDÁM.

Késő, őszi estéken, mikor a félhomály és a köd szorosan összeülekeznek, mikor a házeresről, mint el nem fojtható sírás csoronkál — egyre csoronkál az olmos eső, mélységes bánat fogja el a lelket.

Ilyenkor felrehozódóm egy homályos sarkba s úgy érzem, hogy a föld csak nyomorúságra és bánatra van teremtve. Ugy érzem, hogy az emberek lelke fagyos, olyan, mint azok a jégvirágok, melyek nemsokára díszíteni fogják keskeny ablakom. Ilyenkor szeretem a félhomályt, szeretem az eső végtelenül unalmas muzsikáját, szeretem, ha a sötét szobazug megelevenedik körülöttem s régi szomorú kedves arcok bukkannak fel gondolataim sírguló tarlóin. Előbukkannak az emlékezés ködlő messzeségéből, furcsán, zavarlan mosolyognak, vagy bánatosan megtámasztják fáradt fejüket s farkas-szemek néznek velem.

„Ilyenkor, sokszor” rómzörget” gyermekko-

rom egyik árnyék alakja, látom magamnt is vele együtt rövid nadrágban, foltos cipőben, amint ballagunk ketten, kora őszi reggel a vasúti töltés mellett, a patkai gimnázium felé . . . A felhő és köd a fejünk felett lóg, az őszi reggel szomorú, mint a temető s mi feltűrt gallérral megyünk a gimnázium felé. Igen! A testvér meg én.

Tizenöt éves lehettem ekkor, a testvér talán tizenhét. Ő a nagybátyám fia volt és együtt laktunk Palakon a városvegi molnárnál, ha jól emlékszem havi tíz forintért mind a ketten. Nagy Bálintnak hívták a molnárt és olyan sovány kis ember volt, akár egy szabó. Mindég betegeskedett és állandóan szederpálínkát ivott. Sápadt arcából csak vörös orra virított ki, mint egy hazsarózsán. Lány is volt a molnárnak. Lenkének hívták. Finom, hosszukezű és sápadt arcú, de emlékszem rá, ha a testvérral beszéltem, olyan két piros folt támadt az arcán, mint nap csókjától az érett barackon . . .

A testvér pedig többször beszélt velem. Ha délutánoként összehúzódtunk a nagyszobában én az egyik ablak mellett Cicerót betűzgettem, ők pedig ketten a másik ablak mellett filve szóltanul bámultak bele a boros alkonyatba. Olykor a testvér lágyan

megsimogatta Lenke vézna kezét. Ilyenkor a lány megremegett, mint tölűkőr, ha rá egy rózsaszirm hull s az arca pirosan tűzelt, sokszor azt hittem, kicsattan. A molnár pedig rendszeren a „Zöld harkály”-nál ivott s ha késő este hazatért, mindig áthallatszott a szomszéd szobából Lenke sírása.

„Ilyenkor a testvér felrezezt az ágyon.

— Hallod? — szólt hozzám félhangon, de én mindig úgy tettem, mintha aludnék.

Már késő őszt volt és csipős szél berzenkedett a vasúti töltés mellett őrt álló jegenyék ágai között, mikor a testvér egy nagy köhögési roham után észrevette, hogy piros vérhab buggyant ki a Lenke sápadt száján. No, akkor az egyszer Nagy Bálint is megszeppent és aznap nem ment el a „Zöld harkály”-ba. Otthon gubbasztott velünk s látszott az arcán, hogy erősen gondolkodik. Este, mikor a nagyszobában mindannyian összehúzódtunk a petróleumlámpa alatt, Nagy Bálint csak a lányra égő arcát nézte. Vagy egy félórát bámult maga elé, aztán csendesen csak annyit mondott:

— Az anyád is ilyen hektikás volt.

Másnap pedig megint ott ivott éjfélig a kocsmában, én a Cicerót fordigattam s Lenke meg a testvér szóltanul bámulták, hogy szál-

A felvidéki választások margójára.

A nemrég lezajlott felvidéki községi és megyei választások nekünk magyaroknak, egy régi-régi tapasztalat jóleső megerősítését, de ezen felül egy nagyon megnyugtató és bizakodásgerjesztő eredményt is hoztak. A tapasztalat, melyet ez újabb példa csak még jobban aláhúzott, az, hogy erőszakkal eredményeket elérni lehetetlen s a kiméletlen erőerzetetés előbb-utóbb megtermi a maga keserű gyümölcsét. Ezt a régi tételt igazolták a mostani események, melyek során a négy éven át a legnagyobb abszolútizmussal kormányzó csehek megsemmisítő vereséget szenvedtek az ellenzéki pártoktól.

De végtelenül megnyugtató a felvidéki választások ügyében alakulású azokra, akik az elszakított területek lakosságának helyzetét és ebből folyó lelkiállapotát ismerve, ha nem is kísérlék, hanem csak az alapos s a körülményeket a maguk teljes súlyosságában mérlegelő józan megítélés folytán aggódva néztek egy, az elszakított magyarságot talán már a beletörődés állapotában találó s ezért csalódáshozó erőpróba elé. Ez az aggodalom azonban, hála az ottani magyarság (és többség) kitartásának és lelkierejének, megkövetelenné bizonyult. Ez a választás megsemmisítő és a legszebb eredményeket felkötő módon bizonyította be, hogy az elszakított részek lakosságát minden elnyomás, szenvedés, lelki depresszió és Csonkamaagyarországnak irántuk mutatott eléggé nagy közönye sem bírta megtermi. Ez a lakosság tulajdoni nagy többségében megmaradt annak, ami az elszakítás pillanatában volt. Hogy ez milyen nagyszerű és áldozatos türelemnek és heroikus kitartásnak bizonyította, azt csak az tudja felbecsülni, aki maga is közvetlen-közérlő tapasztalhatta a cseh beolvasztó törekvések mohóságát, erőszakosságát és ügyességét. Az azonban, aki tisztában van mindezekkel, lehetetlen, hogy meghalottsággal vegyes tisztelettel ne hajljon meg a felvidéki magyarok és tótok példát adó hazaszeretete előtt, mely oly imponálóan megmutatta, hogy rá bármily mostoha viszonyok között és bármily időben is számítani lehet.

De tanulságos ez a választás más egyéb szempontokból is, melyek már nem szigorúan véve magyar szempontok, hanem olyanok, melyek által az általános Európapolitika egyes kérdéseire is adalékokat nyerhetünk. Így napjaink egyik sokat vitatott kérdése: vajjon van-e jogosultsága az állami életben a nacionalista, tehát élesen nemzeti irányzat előtérbe jutásának és ezzel

kapcsolatosan az egyes országokban a nemzeti szempontnak, mint fő-, sőt egyetlen szempontnak az ország összes kérdései fölött való gyűjtőpontba állításának. Noshát, a legújabb példa, a felvidéki választás, azt mutatja, hogy míg a mi kis doktrínérjeink itthon papiroson számolgatják ennek lehetőségét, vagy lehetetlenségét, azalatt kin az életben, a szükségesség ellenállhatatlan nyomása alatt ezt a lépést, a nemzeti szempont előtérítését már meg is csinálta az élet. Mert nem szabad arról megfejelkezünk, hogy a választások főszempontja itt a nemzeti kérdés volt: az egymás oldalán harcoló magyar, tót és német ajku lakosság saját nemzetiségének ügyét vitte diadalra a „hódító” csehek, illetve kevés számú behódolók — és a kommunisták ellen. S éppen az mutatja a nemzeti gondolat roppant terjedtségének rájuk néve nagy veszedelmet jelentő hatalmát, elsősorban és mindenképpel a nemzeti gondolat, főleg a magyar nemzeti gondolat ellen vonultak fel. A fő ütközőpont tehát, egyéb elvek hátrászorításával, a nemzeti, nemzetiségi kérdés volt. Ez az újabb adat tehát azt mutatja, hogy a nemzeti gondolat mindenütt tért hódít s előrelátható, hogy uralomrajutását nálunk sem lehet már sokáig megállítani.

A másik dolog, melyhez szintén kaptunk egy kis adatot s amely szintén az egész világot egyképpen foglalkoztató problémája a jelennek: a zsidókérdés. Nos, ez számunkra keserves csalódást hozott. A zsidóság, (hogy az egész-e, vagy ennek milyen nagy része, nem tudjuk pontosan), kilépett eddigi passzivitásából és megfontolt tartózkodásából is külön listával vett részt a választáson. Az így megválasztott „egyesült zsidópárti” képviselők a választásokról beszámoló hívtalányos prágai távirat nyíltan mint kormánytámogatókat könyveli el. Nem akarnak elhamarkodottan ítéletet mondani éppen azért mert nem tudjuk, hogy e csehek támogató zsidópártira a felvidéki zsidóság hány százaléka szavazott, de az kétségtelen, hogy a zsidóság ezzel a lépésével erős fegyvert adott azok kezébe, kik a zsidóságnak őszinte beolvasztásában kételkednek és őket az „Ubi bene, ibi patria” jelszó követésével gyanúsítják.

Volna még egy-két érdekes megfigyelni való az oly nagy érdeklődést keltő, mert roppant fontos választással kapcsolatban, de elég legyen csak e néhány, itt fejtegetett tapasztalatra rámutatni, melyek okos felhasználása a jövőben sokban hozzájárulhat egy helyes politikai rendszer kiépítéséhez.

m. e.

A bőr ápolása.

Irta: DR. SOLTÉSZ JÓZSEF.

II.

Az öregségben öszül a haj, az öszülés tehát az aggkornak a lünete, maga az öregség, mint a magyar „aggkór” elnevezés találon jelzi, kórság, betegség és nem egyéb, mint a szervezett általános koplatásának, aggkori elváltozásának, visszafeljődésének lünete, vagyis az előrehaladott korban, a haj táplálása, épségben tartásának, élettani feltételei, csökkentek, mind a nővény levele, ősszel sárgul, hervad, tehát a haj fehérítése nem egyéb, mint annak élettani működésének, táplálkozásának, művi uton való megbolygatása, a hajszálakban való nedvek, festőanyagának bomlasztása és ez a rendellenes beavatkozás a szervezet természetadta működésébe, egészségének nem mondható, habár direct veszélyt nem rejt magában, mert a fiatal ember szervezetében rejő reparáló tényező, mihamar állítja helyre a megbolygatott egyensúlyt.

Lényeges az, hogy az ember úgy az egészséges arcboróval, valamint egészséges hajzátával meg legyen elégedve és iparkodjék azt természetes épségében fenntartani, mert hiába, ruházata tekintetében hódolhat a divatnak és az emberi szeszély ferde kinövésének, az emberi szervezet azt nem tűri, tehát ne kísérlétezzünk, saját magunk kárára.

A hajzat betegségei rendszerint, vagy a fejbőr, vagy a szervezeti általános betegségeket következményei.

A szervezet betegségei folytán fellépő hajbántalom gyógykezelése az orvos dolga és alábbiakban, kizárólag a bőr és képletelnek ápolásával óhajtok foglalkozni.

A hajápolásnak sarkalatos követelménye a fejbőr és a hajzatnak tisztántartása; ehez nem kell egyéb, mint szappan és víz, fésű és hajkefe. A szappannak lágynak, tehát kevés lúg mellett bő zsírtartalmúnak, a mosásnál használandó viznek puhának, vagyis kevés mézszó tartalmúnak kell lennie, tehát legjobb, ha felforralt és a használatához alkalmas hőfokra lehűlt ésvizet veszünk, ha ez nem áll rendelkezésünkre, a rendes ivóvizet borax-szal puhítjuk. (1 liter mosó vízre 5—6 gramm boraxot.)

A fésű közepes sűrű, tompa végű fogazatu legyen, mert az éles hegyű fésű sérti a fejbőrt és mindennemű bőrbajokat okozhat, ugy a fésű mint a kefe hetenkint langyos szappanos vízben kimosandó. Soha más fésűjét vagy hajkefét ne használjuk.

Folyt. köv.

long egy lepke a lámpa körül mindaddig, míg égett szárnyal bele nem szédül a perzselő lángba . . .

Ugy a novemberi szürke napok egyikén egyszer csak megszédült a lány és elesett. Vegem ágyba kellett dölnie. Szép, sápadt arca még fehérebb lett, mint a fehérre meszelt fal s a finom, hosszú ujjain átvilágított a bággyadt napsugár.

Másnap, mikor a visulti töltés mellett balágtunk az iskola felé, nagyon levert volt a testvér. Az égen szürke felhők lógtak és csakugy rézsut erőlködött egy kissé a köddel a felkelő nap.

— Mi bajod, testvér, hogy egy szavad sincs hozzám? — Szóltam, de ő úgy hallgatott, mintha nem is neki beszéltem volna. Nem tudom mivel vesződhettél fáradt lelke, de láttam, hogy nagy szomorúság ül ki az arcára.

— Látod — szólt később halkán — ilyen az élet. Reggel csupa reménység, csupa virág. Délután meglegyintti a szél. Este lehull, mint a fáról a levél. . . De hát, akinek már a reggelibe belekötárkodik a szél? . . .

En csak nagyot hallgattam erre a beszédre. Sajnáltam, igen megsajnáltam a testvért. Valahol a hátunk mögött dübörögve nyargalt utánunk a vonat.

— Gyere le a töltésről — szóltam halkán és gyöngéden elvontam a bályámat a part mellől. A prűszkölő táltos utótlér, vadul elnyargalt mellottunk. A testvér szomo-

ruan nézett utána. A avar leveleket pedig felkavarta a szél, magasra feldobta s aztán lehullatta a sinek közé . . .

Azután hogy is történt? Lenke napról-napra rosszabbul lett s a testvér féleljeszakákat olt virrasztott az ágya mellett. A hártárban már nem volt virág, de a Lenke ágyánál mindég hervadozott egy pár őszi róza. A testvér hozta őket valahonnan. Mindennap frissen.

Egyik késő estén pedig, amikor a homály szorosan összelelkezett az őszi sűrű köddel, a ház-creszről meg, mint el nem fojtható csendes sírás csoronkált halkán az ölmös eső, arra eszméltem, hogy nagy jövemenés, hangos sírás van a szomszéd szobában. Az asszonyok a szomszédból, mint ideoda suhanó árnyak szaladoznak a Lenke halottas ágya körül, a testvér pedig csak felszakította a szobánk ajtaját, nagyon feludult volt az arca. Bejött, végigvágódott a koporlványon s keservesen nyöszörgött.

A kert alatt akkor jöhetett haza a „Zöld harkály”-ból Nagy Bálint. Kegyetlenül kurjongatott s tudom, hogy ilyenkor mámoros jövedvvel megorgatta feje fölött a kalapját. A kert ajtót azonban már nem tudta kinyitni, hát csak lefeküdt a ház elé a sáros árokpartra.

A temető oldalából pedig furcsa, hosszú árnyékok kezdtek a házunk elé sorakozni. Egy nagy fekete uszályos árnyék egészen közel jött s erősen odanyomta az arcát az

utca felől az ablakba. Olyan volt ez az arc, mint a Lenkéé, Sápadt, fehér s a két oldalán égő vörösen lángolt egy-egy lázrózsa. Ugyálтам, mintha fájdalommal nézett volna a Testvérrre, mintha hívta volna. Talán ő is észrevette az arcot, vagy eszébe ötlött tán valami, mert csak felpattant a diványról. Rám se nézett, ugy rohant ki a házból kalap nélkül, bele a sötétülő éjszakába, a hűvös őszi-esőbe. Utána iramodtam, ő már tul volt a fordulón. Láttam, hogy két kezével összekapta vékony testén a kabátot, lábait szüntelen megbolizoltak az utszéli göröngyökben, a mély szekérnyomokban. De azért csak rohant előre a visulti töltés felé . . .

Messziről már szembepirosított az esti gyorsvonat . . . Két vörös lámpája, mint a sárkány kétúgy nyelve nyúlt előre, amint nyargalt egyre közelebb a szürke estében . . .

— Testvér! — ordítottam fejveszletten s egy kegyetlen gondolat vad villáma, mintha belemicsapott volna, dermedten megálltam.

A töltésen egy pillanatra még láttam a Testvér alakját, amint a két vörös lángnyelv végig nyalagatta testét, inég láttam, amint megszédülten végigkoppant a sineken . . .

Aztán a prűszkölő fekete sárkány elsodorta a bályámat . . .

A drótok vadul visítottak, a temető felől ordítva közeledett a szél, a szótszagantott felhőrongyok vágatva rohantak el a töltés felett, az eső pedig falánkul nyaldosta a frissen kiömlött piros vért . . .

	H I R E K.	
--	-------------------	--

Eljegyzés. Eisenkolb Micikét eljegyezte Osváth Lajos bányamérnök Baglyasán.

Házasság. Duda Danó Lajos a Pénzügyi Központ tisztviselője és Somogyi Mary a Budapesti Deák-téri evangélikus templomban f. hó 24-én házasságot kötöttek.

Végh Kálmán nyugdíjatlajdonos Hatvan, eljegyezte Bori Ilonkát Hatvanban.

Személyi hírek. Dr. Visnovszky Rezső kir. tanfelügyelő folyó hó 21-én városunkba érkezett hivatalosan.

Schmidt Jenő bányügyi-főtanácsos szabadsága letelével átvette az Észak. Kőszénbánya vezetését.

Halálozás. Kohn Lipót szesznyakereskedő folyó hó 20-án d. e. 9 órakor meghalt. 21-én d. u. temették el nagy részvét mellett. A család ez alkalomból a városi szegények részére 250.000 és minden vallásfelekezeti szegények részére pedig 100.000—100.000 koronát adományozott.

Tiszti főügyészválasztás. Végre sok vajdas után folyó hó 18-án megtörtént nagy meglepetések és izgalom közepette. A tisztújító közgyűlést az alispán helyett Csonka György vm. másodfőjegyző vezette és az elnöklele alult működő jelölő bizottság dr. Varga Kálmán, dr. Paczolay Károly és dr. Millig Károly pályázó ügyvédekkel jelölte. Hosszas szavazatszedés után a jelöltek közül dr. Varga Kálmán helybeli ügyvéd került ki győztesen, akit az elnök a városi tiszti főügyészi állásra megválasztottak jelentett ki. A választó közönség nagy örömmel fogadta a közkedvelt ügyvéd megválasztását, aki az elnök meleg üdvözlő szavaira válaszolva ígéretet tett arra, hogy mindig a város érdekeit fogja szem előtt tartani állásának betöltése alatt. A közönség megnagybánsággal vette ezeket a tudomásul és lelkes eljénység közben oszlott szét.

Városi számtiszti választás. A főjegyző választással egyidejűleg ez is megtörtént és az állásra egyhangúlag Bán Gyula városiapidijast választotta meg, aki eddigi buzgó szolgálataival rá is szolgált.

Uj tiltár. Az Északmagyarországi Kőszénbánya R. T. baglyasaljai igazgatóságánál Ivankievics volt tiltár megbetegedése folytán megürült állásra Schmidt Jenő bányügyi főtanácsos Horváth Gyula volt uradalmi tisztet nevezte ki ideiglenes minőségben.

Az Evang. Nőegylet folyó hó 10-én tartott választmányi ülésén többek között elhatározta, hogy ez évben is nagyszabású karácsonyi vásárt rendez. Ezért ez uton is felhívja az érdekelteket, hogy akik tárgyakat kiállítani óhajtanak a vásáron, szíveskedjenek azokat egyenlőre Pántlyk Árpádné urasszonynál, az egyet elnöknőjénél (néclgyári colonij) átadni. Kiállítási tárgyakat képezhetnek: festmények, kézimunkák, babák, még jó karban levő használt játékok stb. A kiállítási tárgyakat a tulajdonosok állapíthatják meg, az elnöknő hozzájárulásával. Tekintettel arra, hogy a nőegylet szociális bajok enyhítésén munkálkodik egyet, a listja jövedelem 10 százaléka azt illeti. Már most felhívjuk mindenki figyelmét a rendezendő kedélyes karácsonyi vásárra és a tagokat hatékony közreműködésre.

Nógrádvármegyei Ker. Kiszgazda Földműves és Polgári Párt Balnassagyarmaton 1923. évi október hó 28-án vasárnap d. e. 11 órakor nagy gyűlést tart, amelyen beszélni fog gróf Bethlen István miniszterelnök is.

Forgács Torna Klub mákedvelő gárdája 1923. október hó 28-án este fél 8 órakor a „Városi vígadóban” mákedvelő előndást és táncestélyt rendez. Színe. körül: „A harang” c. színmű 3 felvonásban.

A létszámapasztás tárgyalása Salgótarján r. t. városánál. Az erre vonatkozó törvény alapján beható bizottság tárgyalásokat folytatott, amelyeknek javaslatára a folyó hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlés kimondotta azt, hogy

a létszámapasztást nem tartja keresztülvitelnek. — Ugyanis a városnak jóval kevesebb tisztviselője van, mint más hasonló népességű városoknak, holott a még folyamatban levő szervezés alatt ennél több tisztviselőre volna szüksége. — A kérdés azonban ezzel még nincs eldöntve, mert hátra van az alispán és a belügyminiszter.

Hivatalos tanügyi látogatások. A vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében folyó hó 18-án és 19-én Salgótarjában tartózkodott dr. Vajdinger Gyula miniszteri tanácsos a középiskolák vezetője és dr. Wulther Béla miniszteriumba beosztott főigazgató, hogy a helybeli főgimnázium épületét, felszerelését és berendezését megtekintésék. A kiküldött miniszteri bizottságot a főgimnázium felügyelő bizottsága fogadta. A kiküldöttek a legnagyobb elismerésüket fejezték ki az intézet felszerelésén és szép jövőt jósoltak ez új kultur tényezőnek itt a határ mentén.

Adomány a Salgótarjáni Főgimnáziumnak. A helybeli főgimnázium termésetrajzi szertára ismét igen gazdag gyűjteménnyel gyarapodott. Schmidt Jenő bányügyi főtanácsos régi, nagy gondal és szaktudással összeállított ásványgyűjteményét ajándékozta az intézetnek. A gyűjtemény kivül s ajándékozájának épügy becsületére válik, mint amilyen értékes az intézet ifjúságára nézve. A főgimnázium igazgatója ez utón mond a nemeslelkű ajándékozonak hálás köszönetet.

A salgótarjáni bélyeggyűjtők egyesületének megalakulása. Vasárnap folyó hó 21-én d. e. a városháza tanácstermében a szép számmal megjelent bélyeggyűjtők megalakították az egyesületüket és ezzel megtették az első lépést arra, hogy e szép és nemes szenvedélyüknek szervezeten élhessenek. Az alakuló gyűlést Horváth Géza a Hirsch és Frank-gyár igazgatója hívta össze, aki hazánk első bélyeggyűjtői között foglal helyet és igen szép bélyegirodalmi multtal is dicsekedhelik. Az új egyesület tisztikarát a következő helybeli bélyeggyűjtők alkották meg: Elnök: Horváth Géza gyári igazgató. Alkalmazottak: Dr. Pitta Lipót rendőrtanácsos és Dravut Antal bányaműszaki igazgató. Pénztáros: Cservenszky János v. rendőrtisztviselő. Jegyző és gazda: Stonner Béla gyári tisztviselő. Ellenőrök: Moravék József postafőnök és Kónizy Ferenc műszaki tanácsnok. A választmány rendes tagjai: Dr. Bellák Gyula orvos, Delfiny Ferenc postatisztviselő, Horváth László tanácsnok, Kuchinka Gyula bányatiltár, Nagy János rendőrtisztviselő, dr. Soltész Zoltán orvos. Póttagjai: Szabolcsi Márton b. s. tisztviselő és Fekete Gyula tanító. Az egyesület heti összejöveteleket és csereestéket fog tartani a Hirsch-gyárban. Tagjainak száma eddig körülbelül 25, de remélhetőleg annál sokkal több lesz, mert az eddig még fel nem fedezett gyűjtők is mihamarabb jelentkezni fognak a lelkesedéssel megalakított egyesületbe.

Széntermelésünk fejlődése. Hivatalos statisztikai adatok szerint 1922-ben széntermelésünk következőképp alakult: feketeszen 94142, I-ső rendű barnaszén 366355, II od rendű barnaszén 251264 kocsi, összesen 711761 kocsi. Az 1913 évhez képest Csonka-magyarország területén széntermelésünk 12,4 százalékkal, II-od rendű barnaszénbányászatunk 31,8 százalékkal emelkedett, míg az I-ső rendű barnaszénbányászatunk 14,2 százalékkal csökkent. A Máv. 12-2 százalékkal fogsztott többet, mint azok előtti évben és pedig 157000 kocsi hazai és 11000 kocsi külföldi szenet, egyéb vasutak 173 ezer kocsi szenet fogsztottak. Külföldi szénből 100 százalékkal többet hoztunk be, mint 1921-ben.

A kormány felhívása a nyugdíj-sokhoz. Felhívatnak mindazok a nyugdíjasok, akik elszakított területen születtek, hogy magyar állampolgárságuk fentartás érdekében opciós nyilatkozatukat a honvédelmi miniszterium IV. osztályába november végéig okvetlen jelentésék. Mindazon nyugdíjasok illetékeit, a kik ezen felhívásnak eleget nem tesznek, be fogják szüntetni.

Tanulmányi kirándulás. A salgótarjáni főgimnázium ifjúsága az intézet igazgatójának és tanári karának vezetésével október hó 27-én szombaton d. u. az 1 órai vonattal Selype utazik, hogy az ottani cukorgyárban a cukorkészítés módját gyakorlati uton is tanulmányozza. A cukorgyár igazgatójának a gyár megszemlélése után vendégül látja az intézet növendékeit és vezetőit.

A Kath. Népszövetség Huszár Károly és Fröhvirth Mátys szerkesztésében tartalmas újságot indít meg. Egy negyedévi előfizetés 2500 kor. Cim: Budapest, IV. Ferenciek tere 7.

Az Alkoholelles Egyesületek Országos Szövetsége „Prohibició” címen nagyszerű folyóiratot szerkeszt. Az alkohollal kapcsolatban az élet legfontosabb problémáit tárgyalja, különféle vonatkozásaiban mutatja be az alkohol romboló hatását. Előfizetési díja egy évre 500 kor. Cim: Budapest, VI. Eötvös u. 3. I. emelet.

Gombásztati tanfolyam. Több oldalról az az óhaj merült fel, hogy nyilvános piacok ellenőrzésével megbízott tiszték és alisztek, valamint más érdeklődők számára gombásztati tanfolyam létesítsenek. A tanfolyam célja a vadon termő ehető és mérges gombák ismeretét terjeszteni, hogy egyszerű mérges gombák fogyasztására ne kerüljenek, másrészt a nagy pénzbeli értéket képviselő ehető gombák minél jobban értékesíthessenek. A tanfolyam Budapest a m. kir. gombásztati állomás II. ker. Debrői út 15. sz. a. helyiségben nyílnék meg, azonban a hallgatóságot a tandíj teljes elengedésén kívül más egyéb kedvezményben vagy támogatásban a vezetőség nem részesíti. Az elszámlásolási nehézségekre való tekintetből a tanfolyam csak 1 (egy) hétig tartanak. Az ügy iránt érdeklődők bővebb felvilágosítást a városi főjegyzőnél nyerhetnek.

Könnyítések a magyar-cseh utazási forgalomban. Ezidőszert Magyarországon és Csehország között Kussán vasuti tárgyalások folynak, melynek az a célja, hogy a magyar-cseh vasuti forgalomban megszűnjék a kétfős vámkezelés és a határállomásokon a magyar és cseh vámkezelők közösen vegyék a vámvizsgálatot.

„Pesti Tőzsde” Legujabb száma nagy-érdéku cikkben ismerteti a részvény és a közpénz jövedelmezőségének irányát. Ugyancsak érdekes cikk számol be a korona szilárdságának okáról, az ingatlanok áremelkedéséről, az aranykorona betétekről, a jelzálogkölcsonokról, az altruista bankok működéséről, ezeket gazdag hír és közlemény rovat ismerteti az összes küszöbönálló tranzakciókat a bel és külföldi gazdasági eseményekről. Mindennemű sorsjegy és értékpapír-ügybe szivesen ad felvilágosítást a szerkesztőség. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Izabella-ucca 43.

Somos átadása. Napról-napra a legelkeseredettebb hangokat hallani a csehek indolenciája miatt, akik még mindig itt vannak a tavaszkor nekünk itelt területeken. Az antant rendelkezéseit senki sem respektálja, csak mi magyarok? Minthogy a nekünk itelt terület jogos tulajdonunkat képezi, nem vonulhatnánk be Somosba? Azt halljuk, hogy talán tavaszra kimennek a csehek. Ugy lát-szik egyszerre nagyobb utat szándékoznak megteni visszafelé, azért oly hosszú az előkészület az indulásra!?

Betyárvilág. A szomszédban Füleik környékén az erdőben állítólag katonaszűkevényekből álló banda, melynek fegyvere, gépfegyvere is van, nagy rettegésben tartja a vidéket. Napokban 20 cseh esendőt összpontosítottak a kritikus erdő átkutatására. A hősök azonban magyar betyárt sejtve csak az erdőszéléig mentek, onnan ügyes kanyarlattal egy közeli falu korcsmájába húzódtak, ahol „vakmerően” kitarítottak réggel, mialatt ugyanabban a korcsmában bentjárt az üldözött harminc egyik fegyveres tagja, aki enni és innivalót vitt társainak, természetesen hitelbe.

HETI KRÓNIKA.

Belföldi hírek.

Apponyi Albert gróf 27 egyetemen tart előadást Amerikában. Az amerikai magyarság külön hajóval ment Apponyi elé. Óriási ünnepek között fogadta az amerikai tudományos világ az ősz grófot. — Thek Endre zongora és butorgyár művészi kiállítás keretében ünnepelte fenállásának 50 éves évfordulóját. A kiállítást József főherceg nyitotta meg. — Az állami tisztviselők közül sokan kerik elbocsajtsukat. — Budapest közlekedését megreformálják. — Alig lehet kosztprézt elhelyezni a piacon. — Egy német újság egy heli előfizetése két milliárd német márká. — A Mkv. tarifamérese különbözően áll. A kereskedelmi miniszter ez ügyben anketett hívott egybe, melyen a különböző érdekeltségek ellene nyilatkoztak az emelésnek. — Békésmegyében Gyulavár keleti szélén 1830 kat. hold területet kaptunk vissza a románoktól. — „A madeira halott” címmel megjelent a megboldogult Károly király szerencsétlen életéről szóló könyv. — Petróleum forrásokat találtak a Mátrában. A fűtáras jogát az állam akarja megtartani. — A fajvédők szólnoki gyűlést betiltotta a kormány. — Bud miniszter újabb százezer vaggon buzát adott el Svájcnak. — Prónay Dezső báró, főrendiházi tag, aki 35 évig volt az evangélikusok egyetemes felügyelője, 75 éves születésnapját ünnepelték Budapesten. — A kereskedelmi miniszter a tavaszra tervezi a szén szabad forgalmát. — Újabb széndrágulás küszöbön. — A cukorgyárosok ki akarják éhezteni a répatermelőket. — A „Rima” végleg Magyarországra költözik át. — A kobányai pályaudvaron egy induló személyvonat belefutott egy a pályán vesztéglő személyvonatba. Eddig 18 sebesülte szedtek ki a romok alól. — Héjjas Iván édesapja nem fogadta el a kormányfőtanácsosságot. — Hatvanban a kath. kör kezdeményezésére népfőiskolát szerveznek. — Október 23-án Budapesten a Szent Ferenc rend belvárosi templomában gyászmisét tartottak a megboldogult Károly király hűségén Budaórsnél elesett hősök lelkiüdvéért. — Novemberben az 1917-es lakbér 360-szorosát, a boltbér 900-szorosát kell fizetni. — A közalkalmazottak nem külföldi, hanem magyar szénnek kapnak.

Külföldi hírek.

Párisban autó kiállítást rendeztek, amelyen a világ minden részéből jelentek meg érdeklődők. A franciák a reklámhíreket millió német márkásra nyomtatva osztogatták a nép között. A verszomjas franciák megelégedett mosollyal tapostak a roncs német papír márkákon. — Ausztriában a képviselőválasztás a ker. szocialisták fényes győzelmével végződött. — Párisban beszélő újság indul meg. Dróttalan telefon állomások adják le a friss híreket, de csak azok foghatják föl, akiknek ilyen apparatusuk lesz. Sok előfizető jelentkezett. — Achenben kikiáltották a rajnai köztársaságot. — A népszövetség kijelölte a kölcsönügyben Magyarországra küldendő delegáltjait. — Hatszázezer német tisztviselőt elbocsájtának. — Ausztriában több a nő, mint a férfi. Az egész világon 25 millióval több nő van, mint férfi. — A német birodalom felbomlása fenyeget. Dr. Milics belgrádi bankigazgató autójával Zimonymánál a Galovics hidján meg akarta előzni ifj. Pasics autóját, de nekiment a hidnak s autója felborult, dr. Milics bezuhan az iszapba, mire segítségre mentek belefutott. — München szökített Berlinnel. — A németek kémiai háborúra készülnek. A rettenetes „E” gázban megsemmisül ember, állat és növény. A franciáknál nagy az ijedelem. — 200 millió értékű valutát és magyar értékpapírt koboztak el a bécsi gyorsvonaton.

Magyarország nem volt, hanem lesz!

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.

Istenben boldogult felejtethetlen édes anyánk halála alkalmából minden oldalról megnyilvánó meleg részvételt ezulon mond köszönetet az egész rokonság nevében

Dravucz Antal és neje
szül. Rónay Vilma.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Jöleső érzés látni a munkatársak szorgalmát. Azonban tisztelettel közöljük, hogy nagyon sok gyenge költemény érkezett be szerkesztőségünkbe. Azokra külön-külön bírálatot mondani nincs módunkban. Éreznie kell a szerzőnek magának, hogy melyek a jók s melyek a rosszak. Aki nem költő, próbálkozzék talán prózával. A beérkezett költemények között van 1-2 kiváló, azt rövidesen közöljük.

Galamb. Sokat törünk mi is rajta a fejünket, de nem oldottuk meg. A völgenyének is igaz van — magának is. De ha őt családi és (maga szerint) „rosszul értelmezett fiai problémák” tartják vissza a döntő lépéstől, ezen legkevésbé mi segíthetünk, mert jegyezze meg magának, hogy előítéletek ellen harcolni nagyon-nagyon nehéz!

P. I. — Hatvan. A polgári iskolák reformját a legközelebb végre is fogják hajtani! Mi örülünk ennek a legjobban, mert ez a praktikus közepiskola, mely eddig csak mostoha gyermek volt, megkapja végre az őt jogosan megillető szerepet úgy a nagyvárosban, mint a vidéki elszórt értelmi központokban.

Leánysziv. Oh igen, megértjük azt a lelkiállapotot, melynek nemessége zordnak, üresnek látja a környezetet a mai világban. Vegye meg „Gonda Béla: A fiatal lány otthon” c. kötetét, onnan sok praktikus dolgot meríthet.

Rorate coeli. „Wolkenberg Alajos: Ontudatos élet” c. könyvét ajánljuk e célra legszívesebben.

APRÓHIRDETÉSEK.

Nyugdíjas állami tisztviselő, 40 éves, bármilyen állást elfogad. **Mocsáry, Zagyvapállalva.**

Vigyázzon a szemére! Ha nem jól lát és szakszerű jó szemüveget akar, akkor keresse fel Budapesten **Barna Andor** látás-szpecialistát VII. ker. Izabella-u. 11. a „Magyar Színház”-zal szemben. Minden munka megvárható. Postai szétküldés naponta. **Gyári árak.**

ABADIE
valódi francia szivarka-papír.

PYRAM

bőven carnaubás, terpentindus, a békebolinél is jobb minőségben készülő kiváló tisztító és konserváló hatással bíró cipőkrém.

BENES TESTVÉREK
VEGYÉSZETI GYÁR R.-T., GYÓR.

RÉVAY SÁNDOR

polgári vendéglőjében
elsőrangú italok,
hideg ételek
kaphatók.

Méltányos árak!

Pontos kiszolgálás!

BUDAPESTI
TŐZSDECZÉG
VIDÉKI
KÉPVISELŐKET
KERES,

illetve vidéki tőzsdebizományosok vagy bankok képviseletét elvállalja.

Ajánlatok: „AGLIS 636.” jellegre

BOKOR-BENKŐ

hirdetőirodájába, Budapest, V.
Dorottya-utca 7. kéretnék.

Szénát, szalmát, zsapot,
buzát, rozsol, zabot, korpát,
árpadercét és mákot
napj áron alul árusít —
répát, burgondiát, takarmány-
és terményfélét
legmagasabb áron
vásárol

LIGETI IMRE

takarmány- és terménykereskedő

SALGÓTARJÁN.

Értesítés!

Tisztelettel hozom a m. t. közönség szives tudomására, hogy Salgótarjában Uri-utca 632. szám alatt Mozgószínház mögött, Tibanyi Sándor műterménél

kárpitos és diszító

műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmában vágó munkát u. m. divány, matrac, cheslon, paplan, salon garnitúra és bőrbutorok javítását és készítését, valamint függöny felrakásokat a modern kor legkényesebb ízlésének megfelelően.

Kívánatra vidékre is megyek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek a legjutányosabb árak mellett.

Szives támogatást kér tisztelettel

Málovits Gyula,

kárpitos és diszító.

Jó házból való fiu

tanulóznak felvétetik.

Csonka Magyarország nem ország!
Egész Magyarország mennyország!